

BMS een jaar in gebruik

C. Jagtenberg (onderzoeker sectie bedrijfsbeheer PR)

Het door het PR ontwikkelde Bedrijfs Management Systeem (BMS) is in november 1988 door de ROC's en de Waiboerhoeve in gebruik genomen. Met het BMS komen de gewenste gegevens voor proeven en bedrijfsvoering sneller en beter beschikbaar. Het is dan ook mogelijk om vlot in te spelen op nieuwe wensen bij het onderzoek.

In het BMS-programma wordt een groot gedeelte van de bedrijfsinformatie opgeslagen; van dierregistratie, voeding, produktie, ruwvoerteelt, arbeid tot aan de financiële registratie.

Bij de introductie van het BMS is er voor gekozen om het programma stap voor stap in gebruik te nemen.

Overzichtelijk

Op bedrijven en zeker proefboerderijen is veel bedrijfsinformatie bekend. Deze informatie wordt op het eigen bedrijf en ten dele elders opgeslagen. Per informatiesoort zijn deze gegevens veelal in een overzichtelijke vorm beschikbaar. Echter het vergelijken en combineren van deze gegevens is minder eenvoudig.

Door de informatie in het BMS op te slaan zijn gegevens gemakkelijk beschikbaar, eenvoudig te ordenen en onderling te vergelijken. Het hart van het BMS is dan ook een datadank waarin de gegevens geordend zijn opgeslagen. Uit de databank komen de gegevens beschikbaar voor bedrijfsleiding en onderzoek om informatie over bv. produktie, bemesting en proefresultaten te krijgen. De gegevens worden bekeken in overzichten of dienen als basis voor de berekening van kengedaten.

Gebruik in de praktijk

Tot voor kort was er een duidelijke scheiding tussen de registratie voor bedrijfsvoering en de uitvoering van proeven. Nu zijn beide registratievormen in het BMS geïntegreerd. Hiermee voorkomen we dubbele registratie terwijl de gegevens wel voor meerdere doeleinden bruikbaar zijn.

De opzet bij het opslaan van gegevens in de computer is, dat wie als eerste over de gegevens beschikt, ook zorgt voor het inbrengen. Dit betekent dat de tijd tussen het ontstaan van gegevens tot het gebruik hiervan voor bedrijfsattending en het verwerken sterk is bekort. Een aantal registratie werkzaamheden verschuift op deze manier van de onderzoeker en bedrijfsleider naar de

proef- en bedrijfsmedewerkers. Voor hen levert de automatisering in eerste instantie dan ook meer werk op. Op veel bedrijven resulteerde dit dan ook vrij snel in het achterwege laten van de vertrouwde „papierregistratie“. Het legt wel een extra druk op de eisen aan een nog zo jong computerprogramma.

Informatie op maat

De opslag van gegevens die bijna het hele bedrijfsgebeuren beslaan vraagt tijd; daar moet het leveren van informatie op maat tegenover staan. Het BMS programma zorgt hiervoor. Door het combineren van bepaalde gegevens levert het gedetailleerde informatie aan de gebruikers.

De attendering, die automatisch wordt geleverd is een belangrijk hulpmiddel. Hiermee krijgt de gebruiker een aantal overzichten op het door hem gewenste moment op papier. Zo kunnen we nu al aangeven welke overzichten we volgend jaar wensen te zien.

Het kan om een eenmalig overzicht gaan of de uitvoer kan naar wens periodiek worden herhaald. Voorbeelden hiervan zijn:

- Dagelijkse attentie op vruchtbaarheid, melk- en voeropname afwijking.
- Wekelijks attentie op drachtigheidscontrole, droogzetten en te wegen dieren.
- Maandelijks attentie op tussenkalf tijd en voer voorraad.

In deze opzet is het uitgangspunt de informatiestroom naar de bedrijfsmedewerkers te beperken tot de door hen gewenste behoefte. Tussentijds kan aanvullende informatie worden opgevraagd. Naast de tijdige informatie is maatwerk toegepast in de vorm van bedrijfsafhankelijke normen.

Deze normen worden op een bepaald niveau ingesteld maar zijn aan te passen aan nieuwe uitgangspunten of specifieke wensen. Een paar voorbeelden: De „standaard-draagtijd“ is een norm die per bedrijf wordt ingesteld afhankelijk van de gemiddelde draagtijd van de dieren. Daarnaast kan per stier de afwijking op de standaard-draagtijd worden ingesteld. Een andere norm is

Het maken van BMS: een heleklus.

de benutting van de organische mest. Indien op het bedrijf de benutting van de drijfmest stijgt wordt in het programma de norm hiervoor aangepast zodat in de overzichten en attendering er meteen mee wordt gerekend.

Communicatie proefbedrijven en PR

De Regionale Onderzoekcentra en de Waiboerhoeve beschikken ieder over een eigen programma. Ook het PR beschikt over het BMS-programma zodat de proefuitkomsten van de proefboerderijen eenvoudig toegankelijk zijn voor onderzoekers. Het doorgeven van gegevens kan via een telefoonverbinding of door het versturen van informatie op diskette.

Bij de eerste vorm worden gegevens vanuit de ROC-computer rechtstreeks „doorgebeld” naar de PR-computer of omgekeerd. Dit is een mogelijkheid die bij grotere afstanden problemen op kan leveren. Zo worden er tussen het ROC-Cranendonck en het PR vrijwel geen gegevens telefonisch uitgewisseld omdat de snelheid en de betrouwbaarheid beperkt zijn. Het gevolg is dan ook dat veel gegevens op diskettes worden verzonden. Telefonische communicatie wordt vooral toegepast bij de ondersteuning van de proefboerderij-automatisering vanuit het PR, bijvoorbeeld bij het systeembeheer.

Gegevens aandragen

Op het PR beschikken we over een enorme hoeveelheid gegevens. Het is duidelijk dat voordat een computerprogramma zinvol ondersteuning

kan geven eerst een grote variatie aan gegevens moet worden opgeslagen. De meest voorkomende manieren om deze te verzamelen zijn:

- Handmatig met het toetsenbord.
- Koppeling met procescomputers als voer-, melkmeet- en weegcomputer.
- Koppeling met externe computers rechtstreeks of via diskette.

De eerste manier wordt nog vrij veel toegepast maar willen we duidelijk beperken. Daarom wordt van de aanwezige procescomputers gretig gebruik gemaakt omdat ze moeiteloos zorgen voor grote hoeveelheden actuele gegevens zoals de krachtvoeropname en de melkgiften. Deze gegevens zijn dringend nodig voor de attentie op bv. probleem-dieren en voor het lopende onderzoek. De directe koppeling naar externe computers is beperkt tot Bosma Zathe en Zegveld, echter nog zonder koppeling naar het BMS. Wel vindt er op alle bedrijven de levering van melkcontrole-gegevens op schijf plaats. Om de vorm van computermatige gegevens-overdracht verder uit te bouwen is het dringend gewenst dat er met meer standaard-koppelingsprogrammatuur wordt gewerkt.

Bij de diverse vormen van automatisering is het van belang de gebruikswaarde in te schatten voor de eigen bedrijfsvoering. Voor de proefboerderijen blijkt de automatisering met als kern het BMS een goed hulpmiddel om tijdig te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen in bedrijfsvoering en onderzoek.